

Til den høitærede Minister vil jeg tillade mig at bemærke — jeg haaber ikke, at han tager noget Ansvar deraf — at det synes, som om han er noget i Vildfarelse med Hensyn til de Undersøgelser, som har fundet Sted paa Sjyllands Bestlyst og disses Resultater. Sjyllands Bestlyst i sin Helhed er ikke bleven undersøgt; der har egentlig kun været foretaget fuldstændige Undersøgelser eet Sted, og det er ved den østlige Del af Vixø Bugten, og disse Undersøgelser foretoges væsentlig ved Pengebidrag fra de tilstødende Egne. Til at besigtige Havnen ved Vixøbugten blev der indkaldt en hollandsk Ingenieur Conrad. Jeg havde Næget med den Sag at bestille, og jeg var af den daværende Indenrigsminister gennem hans Embedsmænd bleven betegnet som Medlem af den Kommission, der i Forbindelse med Hollænderen skulde foretage Besigtigelsen. Da Hollænderen kom, blev jeg ikke tiltaltd. Kommissionen gik min Dør forbi, jeg fik aldrig Leilighed til at tage Del i Undersøgelsen eller Besigtigelsen. Da nu denne Hollænder, som er død og borte for mange Aar siden, kom herind, bad man i Hjørring om, at Kommissionen samtidigt maatte komme til Sirtshals. Ved Sirtshals var der dengang paa Opfordring af nogle Venner, jeg havde i Hjørring, af mig — paa egen Bekostning skal jeg tilføie i Parenthes — gjort et foreløbigt Udkaft til en Havn. Den var meget lille, men det var væsentlig begrundet i, at Naturen havde dannet en Fordybning i Havbunden netop ved Sirtshals-Pynten af et, forholdsvis ringe Omfang. Derfor blev Havnen ikke gjort meget stor, og var dette tillige ogsaa begrundet i Hensyn til Bekostningen. Hollænderen og hans Ledsaagere kom til Sirtshals, men der blev kun givet dem Leilighed til at kaste et Blik ud over Havet. Undersøgelser foretog de slet ikke selv; de blot foreløbige Undersøgelser, som altsaa forelaa ved denne Leilighed, vare ene og alene de, jeg havde foretaget. Den fremmede Ingenieur erklærede om Sirtshals, at den var brugelig til Havnearlæg, og at Naturforholdene vare ganske gunstige der, men man vil dog, naar man læser Betænkningen igjennem, se, at Hovedsagen, det Væsentlige, som han gjorde til Gjenstand for sine Overveielser og dertil knyttede Raad, var Anlægget ved den østlige Del af Vixø Bugten i Nærheden af Bulbjerg. Naar man altsaa har talt om Undersøgelser, saa er det kun paa disse to Punkter, Vixø og Sirtshals, at der egentlig er foretaget Noget; men der er andre Punkter, hvor Naturforholdene ere af en saa kompliceret Art, at det virkelig er nødvendigt at gjøre dem til Gjenstand for nøiagtige Undersøgelser, Undersøgelser, som efter Teknikens store Udvikling i de sidste 10—12 Aar ville kunne faae en ganske anden Betydning nu end for 10—12 Aar siden, da Hollænderen var her. Der er f. Ex. Anlægget af en Kanal fra Limfjorden til Havet ved Lybørn. Der er allerede en Udledning

mellem Havet og Limfjorden paa dette Sted. Hvorledes skal man nu lægge en Kanal der? Skal den lægges paa den nordlige eller søndre Side af Udledningen? Hvorledes ere Sandsforholdene? Bevæge de sig fra Syd eller Nord? Bevæger Strømmen sig hovedsagelig fra Havet ind i Fjorden eller fra Fjorden ud i Havet osv? Der er en Mængde Spørgsmaal at overveie. Hvis man nu anlægger en Kanal der, er det saa tillige nødvendigt at aflukke den Udledning, Naturen allerede har dannet? Alle disse Spørgsmaal er det af største Bigtighed at faae bragte til Klarhed, saavelsom en Bedømmelse af Bekostningerne samt af Anlæggets Holdbarhed. Dette Anlæg kan blive af den største Bigtighed. Vi skulle ikke blot tænke paa dette ubetydelige Forslag idag med sine 15,000 Kr., men vi skulle huske paa, at det mulig er en Forsløber for store og vigtige Anlæg; og jeg vilde ønske, at den høitærede Indenrigsminister vilde stille sig paa samme Standpunkt som Ministerpræsidenten i Frankrig, Ingenieur Freycinet, da han første Gang blev Minister. Hvad gjorde han? Han fik bevilget, tror jeg, en Milliard netop til Havnearlæg. Man bør jo ikke følge og efterligne Franskmændene i Alt, men der er dog hos dem en vis Enthousiasme for det Nyttige og Gode. De gik ind paa denne uhyre Sum, og jeg tror ikke, at der siden den Tid har hævet sig en eneste Stemme imod Freycinet i den Anledning; tværtimod er jeg ikke utilbøielig til at tro, at den store Popularitet, han har vundet, væsentlig skriver sig fra de Forslag, han ved den Leilighed bragte frem og seirende fik sat igjennem. Fremdeles er der ved Ringkjøbing Fjord særlige Forhold at undersøge. Der har for mange Aar siden været tænkt paa et Kanal- og Havnearlæg ved Ringkjøbing, der er det særlige Forhold ved Ringkjøbing Fjord, at Vandstanden i denne ved daglig Ebbe i Havet kan antages at være ca. 3 Fod over Havets Vandstand. Derved kan man, naar man graver et nyt Udlob, opnaa en Udskylling, en stærk Udstrømning i Havet, og det vil have Indflydelse med Hensyn til den Maade, hvorpaa man skal anlægge en Kanal og Havn her. — Ogsaa dette bør være Gjenstand for en nøiagtig Undersøgelse, hvor den Erfaring, som er vunden andre Steder, kan komme til Anvendelse. — Som sagt, der kan være flere Steder i Sjylland, hvor maaske Forholdene kunne være gunstige for Havnearlæg. Den jydsk Bestlyst er, som bekendt, ca. 60 Mile lang, og der er virkelig Noget at gjøre i saa Henseende. Endelig skal jeg tillade mig at omtale den ærede Ministers Utringer angaaende Hals. Han mente, forekom det mig, at der heller ikke var Anledning til at gjøre Noget der. Det Eneste var, udtalte han, at man kunde opmuddre en Flod, og naar man fik de tilbørlige Medstaber dertil, vilde det være tilstrækkeligt. Dette tror jeg tværtimod, at man efter de indvundne Erfaringer maa anse for aldeles util-